

Per post en per mail

Minister-president drs. H.W.M. Schoof,
Postbus 20001
2500 EA DEN HAAG

Betreft: Hoe trekt Nederland zich uit de ecologische en inmiddels ook economische crisis?

Nijmegen, 20 januari 2025

Geachte heer Schoof,

MOB heeft zich de afgelopen decennia ingespannen om onze natuur een stem te geven. Helaas heeft dit moeten leiden tot vele honderden juridische procedures met als "mijlpalen" het sneuvelen van het PAS in mei 2019, de recente uitspraken van verschillende rechtbanken, en recent ook de vergaande [uitspraken](#) van de Raad van State van 18 december 2024.

Inleiding

Nederland staat voor grote uitdagingen: 1) We moeten volgens de Klimaatwet in 2030 55 procent minder CO₂-uitstoten dan 1990. Om dit doel met zekerheid te halen is volgens [PBL](#) nog 24 miljoen ton extra reductie nodig. 2) De stikstofdruk op Nederland moet volgens het rapport Remkes ([Niet alles kan overal](#)) met 50% worden verminderd in 2030. 3) De emissies naar oppervlaktewater moeten sterk worden verminderd om de doelen van de Kaderrichtlijn water (KRW) te halen. Daarnaast zijn er grote uitdagingen op het gebied van woningbouw, klimaatadaptatie, luchtkwaliteit, ruimtelijke ordening etc.

De uitspraken van de Raad van State van december 2024 over stikstof geven nu een extra impuls aan het kabinet om in [actie](#) te komen. Dit is nodig om ervoor te zorgen dat Nederland niet op slot komt te zitten, maar ook om een integraal pakket van maatregelen samen te stellen die alle genoemde doelen dichterbij brengt.

Met name de volgende rapporten verdienen hierbij aandacht: [menukaart voor groene groei](#) van de NVDE, [Landinzicht](#) van Urgenda, en [Rapport](#) dierwaardige veehouderij van de Dierenbescherming en Caring Farmers. Met een integraal plan voor landbouw, industrie en energievoorziening kunnen alle doelen binnen bereik worden gebracht.

Op basis van genoemde rapporten stellen wij de volgende maatregelen voor waarbij het advies van Remkes van 50% stikstofreductie voor alle sectoren leidend is.

Industrie

1. Gehele dan wel gedeeltelijke sluiting van Tata Steel met nieuwe werkgelegenheid en ruimte voor huizen. Er zijn inmiddels verschillende plannen voor alternatieven.
2. Aanscherping van wettelijke NO_x-emissienormen van alle industriële bronnen.
3. Aanscherping van wettelijke ammoniakemissienormen van alle industriële bronnen.
4. Verhoging van energie-efficiency van energie intensieve industrie.

Luchtvaart

1. Reduceren van het aantal vliegbewegingen van Schiphol van 500.000 naar 275.000/jaar.
2. Sluiting van vliegveld Rotterdam ten behoeve van Stadskwartier Noorderbos.
3. Vliegveld Eindhoven blijft bestaan met gereduceerd aantal vluchten.
4. Vliegveld Maastricht wordt gesloten.
5. Vliegveld Lelystad gaat open voor alleen defensie, geen vakantievluchten.

Mobiliteit/verkeer

1. Verlaging van maximumsnelheid op snelwegen tot 100 km/uur, dus ook gedurende de nacht. Op andere wegen maximaal 80 km/uur.
2. Versnelde verlaging van NOx-uitstoot door de scheepvaart.
3. Versnelde elektrificatie van auto's en vrachtwagens.
4. Rekeningrijden z.s.m. invoeren.

Zeer korte termijn voor landbouw

1. Stoppen met afgeven van vergunningen voor stallen voor intensieve veehouderij.
2. Invoeren van een tijdelijke gestaffelde generieke korting op fosfaat- en productierechten, beginnend bij 5% en oplopend naar 40%.
3. Om acute problemen van defensie m.b.t. schietbanen op de Veluwe op te lossen dient de eenden- en kalversector op de Veluwe te worden opgeheven zodat defensie hier ruim baan heeft.

Middel en lange termijn landbouw

1. Cruciaal is om te komen tot een [eiwittransitie](#) om de Nederlandse landbouw duurzaam te maken.
2. Kies voor diervriendelijke, circulaire, regeneratieve en grondgebonden landbouw.
3. Zet in op een extensieve grondgebonden melkveehouderij.
4. Geen nieuwe vergunningen voor veehouderij, tenzij dierwaardig.
5. Aandeel van 25% biologische landbouw, en ook in supermarktschappen in 2030.
6. Ondersteun bovenstaande met voedselbeleid.

Zie bijlage 1 met een eerste uitwerking hiervan op hoofdlijnen.

Resultaten

1. Drastische vermindering van stikstofuitstoot en depositie waardoor stikstofslot wordt beperkt dan wel opgeheven. Dit is niet alleen nodig voor de woningbouw, maar ook voor het vlot trekken van projecten op het gebied van de energietransitie.
2. Verminderen dan wel het oplossen van het acute mestoverschot.
3. Er kunnen heel veel woningen worden gebouwd in Noord-Holland als gevolg van krimp van Schiphol, die tot op vandaag hiervoor een belemmering is.
4. Woningbouw in Zuid-Holland wordt mogelijk als gevolg van sluiten van vliegveld Rotterdam (zie [MKBA](#)) waar de stad minimaal 25.000 extra mensen kan huisvesten, een campus krijgt, een enorme waterberging, veel meer bos, etc. Alle opgaven waar Rotterdam mee kampt zijn ingevuld in 'Stadskwartier Noorderbos'.
5. Woningbouw van de afgelopen 5 jaar, die nu illegaal is, kan worden gelegaliseerd: er hoeft niets te worden afgebroken. Integendeel er komt weer ruimte voor nieuwbouw.

Hierbij biedt MOB aan om constructief mee te denken om snel mogelijk te komen tot een integrale en gedegen oplossing voor de nu acute problemen, dus zowel op de korte termijn als wel op de lange termijn.

Hoogachtend,

Drs. Johan G. Vollenbroek

Voorzitter MOB

Drs. Max van der Sleen

Bestuurslid MOB